

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**26 жовтня 2023 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 26 жовтня 2023 р., м. Мукачево. – 393 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)

СЕКЦІЯ 5.
**ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ**

Chalas K., Harapko V., Liba N. INFORMATION PROVISION OF MANAGEMENT ACTIVITIES AND FORMATION OF INFORMATION COMPETENCE	352
Брецько І.І., Варга В.С., Гаврилова Н.С. ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ	354
Брецько І.І., Варга В.С., Яцина Е.М. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ	356
Бубряк К.В., Королович О.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	358
Harapko V., Lambrych N. ENHANCING ENGLISH LANGUAGE DISCUSSION SKILLS IN HIGHER SCHOOL STUDENTS USING PROBLEMATIC SITUATIONS	361
Головачко В.М., Андялошій М.Т. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «КОМПЕТЕНЦІЯ», «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» ТА «КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД»	363
Королович О.О., Бубряк К.В. ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ ОСВІТИ	365
Королович О.О., Матьола І.В. ОСНОВНІ АСПЕКТИ САМООРГАНІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	368
Кучінка Т.В., Немеш М.В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	371
Кучінка Т.В., Терновці О.Ю. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ	373
Ліба Н.С., Панченко О.Д., Бабіля В.В. ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ	375
Ліба Н.С., Роман К.А. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ «ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»	377
Матьола І.В., Королович О.О. СУБ'ЄКТИ САМООРГАНІЗАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	379
Мигович В.А., Ярмолюк В.О. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	382

Список використаної літератури:

1. Заброцький М. М. Педагогічна психологія: Курс лекцій. К.: МАУП, 2000. 100 с.
2. Занюк С.С. Психологія мотивації. К.: Либідь, 2002. С. 6-47; 238-249.
3. Канюк С.С. Психологія мотивації: Навчальний посібник. К.:Либідь, 2002. С. 238-248.
4. Рудюк Н.Г. Поняття мотиву і мотивації в сучасній психології. Психологія. Збірник наукових праць НПУ імені М.П.Драгоманова, Випуск 14, 2001. – С. 44-51.

Бубряк К.В.,

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»
Мукачівського державного університету,

Королович О.О.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Для вирішення суб'єктами освітнього процесу завдань управління інноваціями в системі середньої освіти запропоновано алгоритм впровадження інноваційного менеджменту, який включає такі взаємопов'язані блоки:

необхідність забезпечення нової системи фахових знань для суб'єктів освітнього процесу та ступінь розуміння сутності основних понять;

гармонізація цілей системи середньої освіти як підґрунтя подальшого розвитку та реалізації освітнього процесу;

організація управлінської діяльності суб'єктів освітнього процесу на засадах інноваційного менеджменту;

супровід управління, спрямованого на впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.

У теоретичному аспекті проблема ефективності реалізації моделі впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти полягає у визначенні критеріїв та показників, за якими доцільно характеризувати систему середньої освіти загалом або окремі її складники. У практичному аспекті реалізація розробленої нами моделі має на меті, головним чином, визначення процедур та інструментарію, за допомогою яких можна оцінити стан функціонування системи середньої освіти та спрогнозувати її розвиток.

Реалізація моделі впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти передбачає вивчення комплексу проблем, зокрема:

- а) з'ясування сутності критеріїв ефективності впровадження

інноваційного менеджменту, їх означення та властивості;

б) визначення процедур і показників оцінювання реалізації моделі (як управлінського, так і освітнього процесу як його результату і як функціональної системи);

в) проведення оцінювання та прийняття управлінських рішень з метою забезпечення реалізації моделі на всіх її рівнях.

Результатом упровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти є інноваційна діяльність закладу загальної середньої освіти на рівні особистісних структур управлінців. Від ефективності управлінського процесу залежить результат діяльності закладу освіти. Оцінка результативності впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти зумовлена потребою підтвердження дієвості інноваційного менеджменту в управлінні; перевіркою результативності всіх елементів моделі.

Результативність упровадження інноваційного менеджменту в систему освіти безпосередньо залежить від професіоналізму суб'єктів освітнього процесу, зокрема професійної компетентності, компетентності в розв'язанні проблем, соціальної компетентності, мотивів та установок.

Термін «критерій» грецького походження (гр. *kritetion* – засіб судження), означає ознаку (ознаки), на підставі якої здійснюється оцінка, визначення або класифікація певних об'єктів. При цьому під ознакою розуміють зовнішній вияв властивості, за яким останню можна впізнати, визначити або описати і який є її прикметою. Критерії є системою ознак, які можна виокремити, описати, об'єктивно оцінити, порівняти і на основі цього дати повну характеристику представленої для оцінювання інновації. Критерії як найбільш загальні ознаки конкретизуються в показниках, що утворюють індикатори, тобто прості, доступні для оцінювання властивості. Цілісність критеріїв має забезпечувати оцінку інновації як системи, процесу й технології та можливість прогнозування змін, яківносять нововведення в педагогічний процес.

Отже серед критеріїв, які дозволяють визначити показники оцінювання ефективності впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти, виділяють наступні:

спонукальний – наявність орієнтації керівника в галузі менеджменту на вдосконалення професійної компетентності, що передбачає мотивацію впровадження інновацій для ефективного управління закладом освіти;

пізнавально-аналітичний – засвоєння знань суб'єктами освітнього процесу про сутність інновації, ознаки та типи, структуру та динаміку, стратегії впровадження, фактори визначення ситуації педагогічних умов, стратегії й тактики впровадження інноваційного менеджменту; технологію забезпечення реалізації педагогічних умов, форми, методи, засоби ефективної організації впровадження інновацій об'єктів управлінської діяльності;

діяльнісно-практичний – комплекс умінь, якими має володіти менеджер освіти для забезпечення впровадження інноваційного менеджменту;

оцінно-результативний – особистісні якості керівника, які сприяють ефективному впровадженню інновацій в систему середньої освіти.

Під час упровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти необхідно оцінювати доцільність форм, методів та засобів їх реалізації, які відповідають меті, завданням, змісту інноваційного менеджменту в закладі освіти та є ефективними для використання з точки зору матеріального та фінансового забезпечення, стимулюють управлінську діяльність суб'єктів освітнього процесу, сприяють творчому пошуку, самореалізації, професійному становленню, розвитку та конкурентоспроможності закладу.

Слід зазначити, що при визначенні рівнів упровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти слід керувалися тим, що критерії в сучасній педагогічній теорії та практиці визначаються як властивості та ознаки об'єкта, який упроваджується, це уможливорює спостереження за станом педагогічних умов у процесі впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти.

Оцінка ефективності реалізації моделі впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти несе в собі лише ціннісну характеристику, що відкриватиме можливості для дослідження стану та визначення тенденції розвитку системи середньої освіти. Тому всі показники результативності реалізації моделі необхідно сприймати аналітично, зважаючи на всі зовнішні та внутрішні фактори розвитку та фінансування системи середньої освіти.

Проведений аналіз дослідження з питань ефективності реалізації моделі свідчить про якість управлінського процесу, якість освітнього процесу, якість знань, результати освітньої діяльності. Ця категорія розглядається з точки зору педагогіки, психології, менеджменту. Вводяться до розгляду нові поняття, які визначають ознаки результативності процесу управління системою середньої освіти – фінансова грамотність, освіченість, успішність, компетентність, компетенція тощо. Все це дає змогу говорити про багатоаспектність управлінської діяльності стосовно компетентності керівника закладу загальної середньої освіти.

Доцільність упровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти пов'язана з тим, що при належній організації управлінської взаємодії в суб'єктів освітнього процесу формуються не тільки вміння та навички необхідні для впровадження інноваційного менеджменту, а й особистісні утворення: відповідальність, самоповага, сприйняття й готовність до змін.

Безперечно, процес упровадження інноваційного менеджменту повинен бути системним, інтегрованим у діяльність усіх суб'єктів освітнього процесу. Особливого значення в контексті порушеної проблеми набуває особистість керівника закладу загальної середньої освіти, який з огляду на його провідну роль у здійсненні управлінського діалогу має володіти комплексом знань, умінь та навичок. Варто зазначити, що ефективність реалізації моделі визначається трансформацією інновацій в освітньому процесі та передбачає вивчення питання сучасного стану впровадження інноваційного менеджменту в закладах освіти.

Список використаної літератури:

1. Сірий, Є. В., 2006. Інноваційний розвиток освіти в Україні: розгортання проблеми та засадницькі орієнтири, [Online]. Режим доступу: <http://divovo.in.ua/nedjment-u-vishij-shkoli>.
2. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: 2009.[монографія]. Дубасенюк, О. А. ред. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка.

Нарайко В.,

PhD of Pedagogical Science, Associate professor of
English Language, Literature with Methods of Teaching Department
Mukachevo State University, Ukraine

Lambrych N.,

Student 2 - M. D. GE(LLE)
Mukachevo State University, Ukraine

ENHANCING ENGLISH LANGUAGE DISCUSSION SKILLS IN HIGHER SCHOOL STUDENTS USING PROBLEMATIC SITUATIONS

The use of problematic situations aligns with contemporary theories of language learning and teaching, particularly those that emphasize the importance of authentic and meaningful language use. Constructivist theories, such as the communicative approach to language teaching, underscore the value of providing learners with opportunities to use language in purposeful and meaningful ways. By engaging with problematic situations, students are immersed in authentic language use, which promotes the development of linguistic and communicative competence [1].

Additionally, the use of problematic situations aligns with the principles of task-based language teaching (TBLT). TBLT emphasizes the use of real-world tasks to promote language learning, particularly by providing opportunities for learners to use language to accomplish meaningful goals. Through engaging with problematic situations, students are tasked with addressing challenges and resolving issues through discussion, thereby integrating language learning with meaningful, real-world activities.

Furthermore, sociocultural theories of language learning emphasize the role of language in mediating social interactions and cognitive development. By engaging in discussions within the context of problematic situations, students have the opportunity to negotiate meaning, exchange ideas, and co-construct knowledge with their peers[3]. This collaborative and interactive approach to language learning supports students' overall cognitive and linguistic development.

Overall, the theoretical framework underlying the use of problematic situations supports the integration of language learning with critical thinking, collaboration, and

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>